

ÜZENET

A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET
HETILAPJA – III. ÉVFOLYAM – 32. SZÁM, 2010. AUG. 15.

Kedves Testvérek!

Csütörtök óta, amikor az Agora című filmet megtekintettem a moziban, le nem lohadó nyugtalanság tart fogva. Ez arra késztetett, hogy ez által a szolgálat által magamnak is válaszoljak a filmben művészi módon feltett kérdésekre. A film a Krisztus után 391-ben Alexandria városában élő lakosságról szól és a közöttük három egymással szemben

talán éppen ma jó lenne visszatekinteni a múltba és bűnbánattal szembesülni azzal, mert sajnós, azok örökségének is részesei vagyunk, akik a 4. században Jézus nevében, túlbuzgóságukban olyan dolgokat követtek el, amelyeknek Jézus nevéhez nincs semmi köze. Miért tartunk bűnbánatot? Talán azért, hogy tudatosítsuk annak fontosságát, hogy nem szabad hasonló hibába esni. Nem hiszem, hogy mi vallási türelmetlenség-

Milyen hatalmas az Isten! Mégsem vet meg senkit. Hatalmas, erős szívű. Nem tartja életben a bűnöst, de a nyomorultnak igazságot szolgáltat. Nem veszi le szemét az igazról, sőt királyi trónra ülteti, örökre fölmagasztalja. Ha pedig bilincsekbe verik, és a nyomorúság köteleivel tartják fogva őket, ezzel tettüket adja tudtukra, és vétkeiket, mert fölfuvalkodtak. Megnyitja fülüket az intelem befogadására, és meghagyja, hogy térjenek meg a gonoszságból. Ha hallgatnak rá, és szolgálják őt, napjaikat jólétben töltik, és éveiket boldogságban. De ha nem hallgatnak rá, dárda üti át őket, és kimúlnek tudatlanságuk miatt. Az elvetemült szívűek dacosak maradnak, nem kiáltanak Istenhez, ha megkötözi őket. Már fiatalon elhal a lelkük, s életük, mint a paráznaké. A nyomorultat a nyomorúság által menti meg, és a sanyargatás által nyitja meg fülüket az Isten. ... Milyen magasztos az Isten! De nem ismerhetjük meg, éveinek száma kifürkészhetetlen.

Jób 36:5-15, 26

álló világnézetéről: a régi hellén filozófiáról, a zsidó hitről és az egyre jobban hatalomra emelkedő keresztyénségről. A film tulajdonképpen az akkori keresztyénségnek nagy vádja. Leleplezi sajnós, hogy a maga vallási formájában a keresztyénség sem tudta kivédeni a radikalizmust, a fanatizmust és az ebből született gyilkosságokat. Mi, mint református keresztyének, valljuk a bűnbánat szükségességét. Úgy vélem,

ből gyilkolnánk, vagy szent háborúkat vezetnénk, de olykor mi sem kerüljük el a radikális nézeteket, amelyek elválasztanak az Isten teremtésétől, holott egységre kellene, hogy vezessenek. Talán azért is, mert egyre inkább szembesülök azzal, hogy ma szükséges másképpen tekinteni a vallásra – a mi esetünkben főleg a keresztyénségre. Valahogyan jobban kellene összpontosítani az Atya intenzívebb keresésére, mélyebb dol-

gok felfedezésére és nem csak arra, amit formailag örököltünk, amit tanultunk és olykor gépiesen, hagyományként tovább adunk.

Amikor a film megtekintését követő álmatlan éjszaka folyamán mélyen elgondolkoztam azon, mi a vallás valójában, felfedeztem annak három szintjét. Az elsőt folklóralis szintnek nevezém. Ez a legritibvebb, olykor babonassággal összekapcsolt vallásos felfogás vagy nézet, ahol az emberek szobrocákba, látható képekbe, legendákba kapszkodnak, a szentelt víz varázsserejében hisznek és mindez csak intuitív, archetipális, semmiféle rendszert nem kínáló hitfajta. Innen származnak a Mária-anyácskák, a szarvakkal ábrázolt ördögök, Isten szakállas aggastyánként való ábrázolása.

A következő szint az, ami leginkább ismeretes: a konfesszionális rendszer. Ennek számít minden olyan fajta hit, amelynek vannak tanai, dogmái, etikája,

kultusza, hitvallása. Sajnálatos módon ez a fajta hit a nem hozzáértő, túl radikális kezekben elferdülhet és óriási katasztrófát jelenthet. A keresztyének, vagy mondjuk általában a hívők, legjobb indulatukban is annyira következtetek akarnak lenni a hitben, hogy mindenben elválasztják a konkolyt a búzától. Minden fekete vagy fehér. A fekete-fehér látásnak a következménye például éppen az említett filmben is bemutatott gyilkosságok, keresztes hadjáratok, zsidó népirtás, a kevésbé veszélyes de azonos eredetű következménye pedig a más ember el nem fogadása, valakinek a radikális elvetése, az általunk igaznak tartott előítéletek és ítéletek, elhatározások, hogy „ezzel az emberrel többé nem beszélek”, „ennek nem adok esélyt”, „ezt gyűlölni kell”, „amazt kerülni kell, mert más, másképpen gondolkodik, másképpen viselkedik, másképpen prédikál, másképpen beszél, rosszabb keresztyén

mint én, más vallású”. Hosszú időközön át hozzá voltunk szokva, hogy el kell különülnünk ahhoz, hogy megőrizzük vallásunk tisztaságát. De ahogyan a Jób könyve is bölcsen utal erre, gondolkodjunk el egy kicsit, talán némi alázattal: hogyan lehetünk biztosak abban, hogy éppen nálunk van az igazság? Hogy mi értjük és ismerjük Istent, holott a Biblia azt írja róla, hogy oly magasztos, hogy senki sem ismerheti? Szükségesnek találom ezen a helyen felolvasni Jézus ideillő gyönyörű szavait: »Jézus így válaszolt: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam. Ha ismernétek engem, ismernétek az én Atyámat is: mostantól fogva ismeritek őt, és látjátok őt.” Fülöp így szólott hozzá: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!” Jézus erre ezt mondta: „Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogyan mondhatod te: Mutasd meg nekünk az Atyát? Talán nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbenem van? Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom; az Atya pedig bennem lakozva viszi végbe az ő cselekedeteit. Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbenem van; ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek.”« (Jn 14,6-11) Hiszem, hogy itt a válasz. De valljuk be ismét őszinte alázattal, mennyire mondhatjuk el magunkról, hogy igazán ismerjük Jézust? Lehet, hogy vakmerők ezek a szavak első hallásra, de gondolkodjunk csak el: mennyire intenzíven

foglalkozunk mi Jézus lényével? Biztosan annyira, hogy merhetjük mondani: ismerjük Jézust? Igen, tudunk róla, olvasunk róla, de konkrét helyzetekben ismerjük Őt olyannyira, hogy –ahogyan Jézus mondja– cselekedeteink, megnyilvánulásaink ezt az ismeretet tükrözzék? Azok a filmbeli és sajnos a valóságos történelembeli keresztyén gyilkosok azt hitték. De kérdezem, vajon ennél nem sokkal bonyolultabb-e a vallás, hogy radikálisan kijelentsük, milyen az Isten? A vallásnak az a veszélye, hogy hiába egy a Biblia, mégis mindenki másképpen értelmezi, másra helyezi a hangsúlyokat, más dolgok szólítják meg az illetőt, más tapasztalatai vannak Istennel, más környezet, kultúra veszi körül és ezért sajnos mindez mindig csak kusza és nem teljes igazság lesz. Szeretünk – nem csak mi, de más konfessziók hívei is – előjogot tartani az igazságra. De elgondolkodtunk-e valaha afelett, hogy az igazság mindig csak Istennél lesz és ott valahol felettünk lebeg és mi csak közeledünk és közeledünk hozzá, de csak halálunk után lépünk be annak teljességébe? Nem illene-e jobban a keresztyénségnek és minden más vallásnak az a pozíció, hogy alázatosan térdet hajtva Isten magasztossága előtt Jóbbal együtt mondaná: „Csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak, ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.” (Jób 42,5-6) Úgy gondolom, ez a harmadik szint, amelyhez el akartam jutni e szolgálatban. Hogy az „Isten kérdés”, vagyis inkább az „Isten probléma” –értsük jól– ebben a világban nem abban rejlik, hogy minél

precízebb hitrendszer alakítsunk és minél tisztább igazságokat hozunk létre, mert csak egy teljes igazság van, az pedig Isten titkos tanácsában rejlik. De akkor –kérdéshetjük– miért hívott el minket Isten, miért mondja nekünk, hogy ismerjük meg az igazságot, hogy az igazság szavai, az igazság lelke velünk lesznek? Erre úgy válaszoltam magamban, hogy lehet, hogy talán mi más igazság után kutatunk, mint amire minket Jézus elhívott. Elég sok bölcs tudós élt már akkor ahhoz, hogy e-fajta igazságok már létezzenek. De Jézus olyan igazságra hívott el, amely egyúttal út és élet is. Azaz az egység és a szeretet keresése. Isten jobban tudja mint mindenki más, hogy minden egyedi, minden különbözik, az emberek természete is és az emberi felfogások is. Hiszem, hogy Isten egységre hív és ezt az igazságot akarta Jézusban megtanítani. Jézus is mondja: „De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem; hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem.” (Jn 17,20-21) Nem tudom, milyen nagy egységet tudott teremteni a filmben szemléltetett igazság és vallásos buzgóság és mennyire tudta ez a fajta buzgóság elhittetni a világgal, hogy az Atya elküldte az Úr Jézust. A következő kérdés merülhet fel: akkor nyugodjunk bele, hogy más vallások is vannak a világban? Adjuk fel a tértitést, a missziót? Miért adnánk fel? Jézus csodálatos magasztos műve megérdemli, sőt, szüksé-

ges, hogy szerte a világon terjedjen a híre. De mindenféle türelmetlenség, kényszerítés nélkül. Miért nem bízunk a teremtő Istenre azt, amin nem tudunk változtatni? Miért elképzelhetetlen számunkra az, hogy Isten a hindut is úgy szereti mint a mormont? Elképesztőnek hangzik, de: HÁTHA ez így van? Hátha Isten legfőképpen arra tekint, ami vallási hovatartozástól függetlenül az emberiség közös nevezője: a nyomorúságunkat, félelmünket, szeretetvágyunkat? Látunk Isten szívébe? Jób könyve azt mondja: aligha. Az emberi életek és viszonyok annál bonyolultabbak és csodálatosabbak mint gondolhatnánk és bizonyos határokat a mi felfogásunk, bármennyire vallásos is, vagy vallásosan képzett is, nem tud átlépni. Úgy mint a mai lekciónban felolvasott jézusi példázatban is hallottuk (a szőlőmunkásokról, Mt 20,1-17, a szerk.megj.). Miért haragudnánk Istenre, hogy talán ugyanazt a dénárt adja nekünk, mint valaki másnak, aki a mi véleményünk szerint nem érdemli? Eszembe jutott egy történet. Az anya megtiltja két kisfiának, hogy éles késsel játsszon. Az egyik természetesen megszegi a tilalmat és csúnyán megsebesíti magát. A testvére nem az öccse vérét és könnyeit látja, hanem mint úgymond „jó” fiú, anyja autoritását támogatva, még egy nagyot lök bele, mivel engedetlen volt. Látszólag igazságos. De az anya másképp reagál. Veszi a szófogadatlan kisfia kezét, megtisztítja a sebet és bekötözi. Persze megdorgálja, de bekötözi. Vajon mi keresztyének tudunk-e Isten módjára kötözni, vagy vélt igazságérzetünkben inkább főleg lökni

vagyunk hajlamosak? Jézus mondja: „... nem azért jöttem, hogy elítéljem a világot, hanem hogy megmentsem.” (Jn12,47) Jézus kötöző szándékkal jött. A kereszten saját véző sebeivel a mi sebeinket kötözte be. Ézsaiásnál olvassuk: „Az ő sebei árán gyógyultunk meg.” (Ézs 53,5) Nem kell alábecsülni Istent. Ő megvédi az ő igazságát, Övé az ítélet. Ő maga mondja: „Enyém a bosszúállás, én megfizetek.” (Róm 12,19; Zsid 10,30) E szerint tehát **nem ítéletre és radikalizmusra hivatattunk el, hanem arra, amit Jézus élénkbe adott: irgalomra, szeretetre.** Jézus a kereszten látta az emberek másságát, az ellene irányuló negatív indulatokat, de mégsem azt mondta: „Szálljon alá a mennyekből a villám és üssön belétek!”, hanem azt, hogy: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” (Lk 23,34) Számomra tehát ez a vallás harmadik, tökéletes szintje: **alázat Isten kifürkészhetetlensége előtt, bölcsesség, amely magába szívja, amit csak Istentől magunkba szívni lehet, és a szeretet, amely megmentette a világot.** A többi Isten dolga.

Lehet kedves testvéreim, hogy úgy érzékelitek, hogy ez nem református prédikáció. Hiszem, hogy ha Kr.u. a 4.században Alexandriában eképpen szólnék, hasonló véres sors várna rám mint Hypatia filozófusnőre, akit megköveztek, felnégyeltek, elégettek. Talán nem kifejezetten református. De egyezünk ma bele némi toleranciába. Vegyük a mai alkalmat inkább elgondolkodásra való lehetőségként. De végülis, miért ne lehetne a mai prédikáció református, ha a középpontban nem egyéb, hanem csakis Jézus szeretete áll? Én magam sem akarok ismerni mást, mint Krisztust mint megfeszítettet, ahogyan Pál apostol is mondja. És én magam sem akarok kivenni az egészből mást, mint Krisztus önfeláldozó szeretetének az üzenetét.

Kísérjen hát minket ez a szeretet életünk minden útján, hasson el elménkig, szívünkig, hogy legyen esélye annak, hogy a világ valóban olyannak ismerje meg Krisztust, amilyen.

Ámen!

*(Elhangzott 2010.augusztus 8-án.
Az Igét Šindelářová Alena hirdette.)*

„AZ Ő SEBEI ÁRÁN
GYÓGYULTUNK MEG.”

(Ézs 53,5)

GYÜLEKEZETI ALKALMAK

Istentisztelet:

Vasárnap 17.00 órától (nyári időszámítás alatt). (Prága 1, Klimentská 18, 3. emeleti gyülekezeti terem.)

Az istentisztelet idejére **gyermekmegőrzést vállalunk** (ugyanabban az épületben). Az igény bejelentése szombat estig a **+420-723-960913** telefonszámon lehetséges.

Biblióra: Havonta egyszer; a következő biblióra időpontja egyelőre ismeretlen, kérjük kísérik figyelemmel a hírdetéseket.

Konfirmációi felkészítés: érdeklődni a lelkipásztornál lehet.

A lelkipásztor elérhetőségei: **Éles György**, cím: Třeboradická 45, Prága 8 – Kobylišy, telefon: **+420-776-387179**, e-mail: **eles.gyorgy@gmail.com**.

Énekkari próbák: szerdánként 18.30-tól, Nemzetiségek Háza, magyar kisebbség irodája, (Vocelova 3, Prága 2)

Pilzen, Teplice – a következő istentisztelet helyszíne és időpontja egyelőre ismeretlen.

Brünn – a következő istentiszteletet **augusztus 21-én** tartjuk 11.00 órakor a Nemzetiségek Házában (Radnická 8).

Egyéb információ: **www.reformata.cz**

ÜZENET – A PRÁGAI REFORMÁTUS MISSZIÓS GYÜLEKEZET HETILAPJA

Felelős szerkesztők: Éles György, Hlavács Pál, Hlavács Brocko Tünde, Simon Sz. Krisztina.

Lapunkat ingyenesen terjesztjük, de fenntartására bármilyen segítséget örömmel elfogadunk.

E-mail (hetilap rendelések - heti egyszeri küldés elektronikus formában): **uzenet@reformata.cz**

Banki kapcsolat: 7190131205/4000, **Számlanév:** Dienes Kornélia (Maď. ref. sbor)

IBAN CZ7040000000007190131205, BIC (=SWIFT) BAWACZPP